

Ecumenismul este erezie. Hotărârile sinodului din Creta sunt eretice

Interviu cu Părintele Hariton din Sfântul Munte Athos

Păr. Hariton: Mă adresez [credincioșilor ortodocși români], datorită dragostei și susținerii creștinilor ortodocși ai Bisericii Ortodoxe Române, care au aceleași probleme ca și noi creștinii ortodocși greci, și pentru că avem o legătură de dragoste cu adevărații părinți care sunt în România, în mănăstiri și în lume și cu preoții și pentru că părinții de la Schitul Prodromu al Marii Lavre ne-au rugat să dăm câteva explicații teologice și practice cu privire la această mare erezie care îi preocupă astăzi pe toți creștinii ortodocși - ecumenismul.

În primul rând trebuie să spunem în câteva cuvinte despre ce înseamnă ecumenism și dacă într-adevăr ecumenismul este erezie. Ecumenismul a fost creat de cercuri lumești. Din punct de vedere istoric, putem spune ca ecumenismul este o mișcare care a început după al doilea război mondial, în 1948. Ecumenismul a fost creat pentru a uni diverse grupuri protestante. Nenorocirea este că încă de la început în această mișcare s-a implicat și Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol, cu rezultatul final că este considerată membru cu drepturi egale în Consiliului Mondial al Bisericilor. Cu tot respectul pe care-l avem toți ca greci și ca ortodocși față de instituția patriarhală și față de patriarh, dragoste și stimă pe care le purtăm fiecare în inimă, pentru că suntem greci și romei, în ceea ce privește ecumenismul, însă, vedem că încă de la început Patriarhia a făcut o greșală imensă: **a lăsat tradiția patristică, linia Sfinților Părinți, și s-a aliniat sistemelor lumești.** Patriarhia, cu toate că este singura – noi suntem – singura Biserică, cea ortodoxă, singura Biserică adevărată care există în lume, a acceptat să participe în Consiliul Mondial al Bisericilor ca un membru cu drepturi egale cu fiecare grupare protestantă. Adică ce este în vigoare în acest așa-zis Consiliu Mondial al Bisericilor, sau **al ereziilor** cum este în realitate, aceleași drepturi egale le are și Patriarhia [ca și membrii protestanți], și prin urmare toate celelalte Biserici Ortodoxe care sunt implicate în acest Consiliu Mondial. Ce ne atrage atenția încă de la început este că l-au numit “*al Bisericilor*”, Consiliul Mondial al Bisericilor, ceea ce înseamnă că **Patriarhia, și prin urmare toate celelalte Biserici Ortodoxe participante, au recunoscut protestanții ca fiind “bisericici” încă de la început.**

Din punct de vedere istoric bineînțeles, în toate aceste decenii din 1902, de când a început de fapt ecumenismul, este prima încercare a Patriarhiei Ecumenice de a intra în contact cu lumea protestantă, anglicană, a Vestului. În 1948 ea devine membru egal în Consiliul Mondial al Bisericilor și, de atunci până astăzi, **s-au făcut foarte multe încercări de a instituționaliza această legătură, având ca scop final unirea.** Această unire este deservită de așa-zisele dialoguri teologice. În cadrul acestor dialoguri teologice, din 1960, dacă nu greșesc, se implică și papistașii. Deci înțelegem

că **ecumenismul, încă de la început, este o mișcare ce se îndepărtează de tradiția Sfinților Părinți. Pentru noi, prin urmare, se dovedește că ecumenismul este o erezie.** Și așa cum foarte corect și clar a spus-o în urmă cu multe decenii Sfântul Părinte Iustin Popovici al Serbiei, **ecumenismul nu este o simplă erezie, ci este o panerezie, adică înglobează toate ereziile.**

Subiectul care ne preocupă este ce atitudine trebuie să avem față de ecumenism. Sfinții Părinți ne spun că cel mai mare dușman al Bisericii nu sunt prigonitorii creștinismului, ci ereticii și ereziile. Biserica nu s-a temut de nimic mai mult decât de erezii și de eretici. Pentru că prigonitorii, care luptau de asemenea împotriva credinței lui Hristos, cum erau în primele secole ale creștinismului împărații idololatri, aceștia au făcut prigoană împotriva lui Hristos care a avut ca rezultat martiriul. Diavolul a văzut că prin martiriu se fac sfinți și de asta imediat a început printr-un mod mai viclean să încerce să dărâme creștinismul și dreapta credință, creând astfel ereziile.

Ereziile au apărut de la începutul creștinismului, din nefericire. Prima erezie a fost cea numită *gnosticismul*, care seamănă foarte mult cu cea a ecumeniștilor de azi. Și aceștia au făcut un sincretism. Sincretism înseamnă o unire de multe și diferite ideologii religioase sub o aparență creștină. Ceea ce se întâmplă astăzi, ecumenismul încearcă să unească toate grupurile eretice într-o “biserică”, în aceeași “biserică”. Deci înțelegem că atunci când există erezie nu putem nici să fim indiferenți, nici cu atât mai mult să urmăm vreo erezie. Erezia, cum ne învață Sfinții Părinți, ne desparte de Hristos, care este Adevărul, și prin urmare ne privează și de mântuirea veșnică a sufletului nostru.

Astăzi realitatea în care trăim este foarte dificilă, pentru că ecumenismul a ajuns la apogeu, putem spune, și în special după sinodul care a avut loc în iunie în Creta. Acolo, din nefericire, 10 dintre **Bisericile Ortodoxe Autocefale au semnat și au hotărât câteva lucruri care nu sunt conforme nici cu dogmatica (învățătura Bisericii), nici cu eclesiologia Bisericii Ortodoxe, nici cu istoria Bisericii Ortodoxe.** Pentru toți teologii, episcopii și profesorii care s-au ocupat și au studiat hotărârile Sinodului din Creta se dovedește că **acest sinod nu este sinod ortodox și nu a luat hotărâri ortodoxe.** De aceea și noi suntem datori acum să luăm atitudine față de acest sinod. **Un creștin ortodox nu poate să aprobe, să accepte hotărârile acestui sinod, pentru că nu sunt ortodoxe.**

Unul dintre cele mai importante momente ale acestui sinod este că acceptă că Papa și toți ereticii sunt “biserici”, cum suntem și noi, adică au Taine, au Preoție, au Botez, având **scopul final ca să ne unim toți împreună ca o singură biserică.** Acest fapt nu poate fi acceptat niciodată de vreun ortodox. Din cauza asta se naște în noi întrebarea: “Ce trebuie să facem, ce poziție trebuie să adoptăm?”. **În calitate de creștini ortodocși, care vrem să urmăm învățătura Sfinților Părinți, suntem datori să respingem hotărârile acestui sinod, care sunt eretice.** Pentru

aceasta există și studii teologice care o dovedesc. **Primul pas este să încetăm să mai avem comuninune eclesială cu cei care acceptă hotărârile eretice ale acestui sinod.** Nu putem ca creștini ortodocși [să rămânem în comuniune cu cei care sunt în comuniune cu ereticii]... Primul pas care ne preocupă este pomenirea episcopilor. Deoarece în Biserica noastră, în viața noastră liturgică, [pomenirea episcopului] are legătură directă cu mântuirea și sfințirea noastră prin Tainele Bisericii. De asta pomenirea numelui unui episcop are o foarte mare însemnătate pentru mântuirea noastră. Dacă episcopul este ortodox, atunci toți dintre noi suntem sub ascultarea episcopului, pomenim numele lui la toate tainele și avem binecuvântarea și harul lui Dumnezeu. Când însă episcopul nu mărturisește cuvântul adevărului atunci noi suntem datori să urmăm ceea ce spun sfintele canoane. Concret, **în situația în care suntem astăzi, după hotărârile Sinodului din Creta, “așa-zisul Mare și Sfânt”, care nu a fost nici mare, nici sfânt, nu putem să pomenim episcopi care au semnat și au acceptat hotărârile ale acestui sinod. Asta ne învață Sfinții Părinți.** Noi nu arătăm nimic după capul nostru, nici nu vorbim după părerea noastră, nici nu învățăm ceva de la noi, ci, pur și simplu, suntem datori să mărturisim și să învățăm și să promovăm ceea ce învață Sfinții Părinți. În cazul pomenirii episcopului, sfintele canoane ale Bisericii sunt clare și nu încapă nici o îndoială. **Canonul 15 al Sinodului I-II Constantinopol hotărăște clar că atunci când episcopul nu mărturisește cuvântului adevărului, atunci noi suntem datori să încetăm pomenirea. Principalul, cel mai important înțeles al acestui canon este că atunci când noi pomenim un episcop eretic, cu simțăminte eretice, devenim și noi părtași la erezia lui, în credința lui, în credința lui eretică pe care o exprimă prin simțămintele lui eretice.** Or nu putem [să facem aceasta]. Pomenirea episcopului nu este ceva formal, este ceva esențial pentru mântuirea noastră. Aceasta o învață și Sfinții Părinții ai Sfântului Munte.

În anul 1275, atunci când patriarh al Constantinopolului era Ioan Vekkos, care era filo-latin, acesta a fost primul dintre patriarhi care a semnat unirea cu Papa. După schisma din 1054, sau mai bine zis după tăierea din corpul Bisericii Ortodoxe a papistașilor, a fost prima dată când ortodocșii au mers la papa cu scopul de a se uni. În 1275, reprezentanții ai patriarhului Ioan Vekkos au semnat la Lyon, în Franța, unirea cu Papa. Atunci Părinții Aghioriți au trimis scrisoare împăratului Mihail al VIII-lea Paleolog și la al doilea Sinod Ecumenic de la Constantinopol către Ioan Vekkos. Acolo se plâneau de unirea pe care au semnat-o cu papistașii și tot acolo ne arată și ce trebuie să facem. În prima scrisoare a Părinților Aghioriți, ei înșiși ne spun concret, cercetând canonul 15 al Sf. Fotie de la Sinodul I-II Constantinopol, cum am zis: Biserica Ortodoxă a primit de la Apostoli, de la toți Sfinții Părinți și de la Sinoadele Ecumenice tradiția că **pomenirea numelui episcopului în Sfântul Altar în timpul Sfintei Liturghii înseamnă comuniune deplină cu episcopul, cu credința episcopului.** Și de asemenea, aceiași Sfinți Părinți, interpretând Sfânta Liturghie ne spun că prin

pomenirea numelui episcopului noi arătăm supunere desăvârșită față de acesta pentru că ne împărtășim de aceeași credință cu el. În aceeași scrisoare, Sfinții Părinți Aghioriți spun că în Sfânta Liturghie preotul, pomenind numele arhiereului, arată trei lucruri: primul, supunerea lui față de arhiereu, că-l recunoaște ca superior lui, în preoție; al doilea, **că este de aceeași credință cu arhiereul, adică aceeași credință pe care o are și arhiereul**; și al treilea că este continuator al Sfintelor Taine prin Preoția care a primit-o de la el, prin hirotonirea de către acesta. Deci vedem și din aceste două direcții ale Părinților Aghioriți că pomenirea numelui arhiereului nu este ceva formal, tipiconal, ci arată că suntem în legătură cu credința arhiereului atunci când îl pomenim.

Acum, întrebarea și subiectul care ne preocupă este: Dacă episcopul [pe care îl pomenim] nu are simțăminte ortodoxe și nu mărturisește cuvântul adevărului, ce trebuie să facem? Ne spun clar chiar Sfinții Părinți că nu putem pomeni acest nume, deoarece, prin pomenire, intrăm în legătură cu credința lui. Și aici este ceva care astăzi scapă atenției multora, **deoarece există concepția greșită la foarte mulți preoți, monahi și laici care spun că “noi nu suntem de acord cu episcopii care sunt eretici și au simțăminte eretice, dar trebuie să-i pomenim pentru că suntem obligați să facem asta”**. Sfinții Părinți, după cum am văzut, nu învață așa ceva, cum că pomenirea episcopului este o chestiune de tipic, ci este ceva esențial în cadrul Liturghiei. Nu putem deci să pomenim un episcop eretic, pentru că suntem în comuniune cu credința sa. Acesta este argumentul cel mai de bază pe care-l avem de la Sfinții Spărinți pentru a face întreruperea pomenirii unui arhiereu care nu învață credința ortodoxă.

După ce Sinodul Bisericii Ortodoxe Române a acceptat Sinodul din Creta ca sinod ortodox, pot merge la biserică creștinii ortodocși români, unde se pomenește ierarhul?

Păr. Hariton: Atât timp cât Biserica Română a acceptat hotărârile sinodului care a avut loc în Creta în vară ca fiind ortodoxe, poporul și clerul sunt datori să ia fiecare o poziție responsabilă față de sinodul Bisericii Ortodoxe Române. În primul rând, va trebui ca preoții și poporul din fiecare mitropolie să ceară de la episcopul lor să declare public personal dacă este de acord, dacă acceptă sau nu acceptă hotărârile din Creta; pentru că se poate ca Sinod să le fi acceptat în România, dar se poate ca un episcop să nu le fi acceptat, deci este datoria obligatorie a fiecare episcop ca personal să declare public dacă sinodul din Creta este eretic sau este ortodox. Dacă vreun episcop declară că acceptă ca ortodoxe hotărârile sinodului, atunci clericii și laicii sunt nevoiți să întrerupă comuniunea eclezială cu el. Acest lucru este valabil și pentru preoți. Unde există preoți, într-o mitropolie, care sunt de acord cu mitropolitul lor și acceptă hotărârile eretice ale sinodului, ceilalți preoți și monahi și laici nu pot avea

comuniune cu ei, nu pot sluji acolo unde slujesc preoții eretici. Acesta este duhul canonului. Nu o zic unii oameni, o zic canoanele Bisericii.

Spun Sfinții Părinți că fără o credință corectă toate virtuțile pe care le putem face sunt în zadar.

Păr. Hariton: Astăzi, din nefericire, de multe decenii nu se mai face învățarea credinței ortodoxe, adică poporul, și în Grecia, și în general, nu se catehizează ortodox. Și nu suntem conștienți ce mare importanță au credința ortodoxă, dogmele ortodoxe, canoanele sfinte ale Bisericii. Această stare are drept rezultat astăzi înțelegerea greșită și interpretarea greșită a multor lucruri în viața noastră duhovnicească. De exemplu, mulți cred că dacă se luptă doar pentru virtuțile duhovnicești, adică să fie atenți, să privegheze, să postească, să meargă la biserică, să se spovedească, să se împărtășească, să facă priveghere, să meargă la biserică, asta este de ajuns ca să se mântuiască. Bineînțeles, sunt de ajuns ca să se mântuiască și trebuie, este sarcina noastră să facem toate acestea, dar toate acestea, toată această luptă spirituală, viața în Hristos, cum spunem, pe care trebuie să o trăim, pe ce se sprijină? Care este temelia pe care trebuie să se sprijine? Temelia este credința ortodoxă. Este, cum putem spune simplu, ca și cum am construi o casă pe o temelie care nu există, și așa cum, ne-a spus și Hristos, temelia credinței, stânca pe care este construită Biserica, este credința, credința adevărată, teandrică, în persoana Domnului nostru Iisus Hristos. De asta și lui Petru i-a zis: „*Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea*” adică pe piatra mărturisirii credinței se construiește Biserica Ortodoxă. Astăzi nu suntem conștienți de asta, cât de importantă este, din această cauză considerăm greșit dogmele ortodoxe și canoanele Bisericii și ne concentrăm mai mult pe o viață duhovnicească care credem că ajunge, că nu mai avem nevoie de altceva. Asta este o greșeală, niciodată Sfinții Părinți nu au învățat și nu au trăit așa lucrurile. Prima este credința, și pe credința ortodoxă și mărturisire construim toată construcția virtuților. Deci fără mărturisirea credinței nu putem să spunem că pășim pe drumul Sfinților Părinți. Toți Sfinții Părinți în primul rând s-au luptat pentru a păstra credința ortodoxă.

Doar câteva exemple dacă amintesc sunt de ajuns pentru a înțelege aceasta. La Primul Sinod Ecumenic avem trei situații diferite: îl avem pe Atanasie cel Mare, care atunci era diacon, simplu diacon, nu era nici măcar preot și el a fost sufletul sinodului. Adică, prin Atanasie cel Mare, care era diacon atunci, a vorbit Duhul Sfânt și s-a construit teologia ortodoxă a Bisericii cu privire la erezia ariană, a lui Arie. Avem și alte două exemple: pe Sfântul Spiridon și Sfântul Nicolae. Sfântul Spiridon care în viața lui lumească a fost cioban a cerut și el să vorbească cu Arie. Ceilalți părinți care știau că este un om simplu și că nu este învățat l-au împiedicat. A insistat că vrea să vorbească personal cu Arie, a coborât acolo jos unde era Arie în sinod și acolo, având Sfântul teologia empirică înăuntrul său prin minunea care s-a împlinit în fața ochilor lui Arie cu cărămida a demonstrat taina Sfintei Treimi.

Arie, cu toate acestea în loc să creadă unei asemenea mari minuni a început din nou cu filosofii sale. Atunci ce s-a întâmplat? Sfântul Nicolae, care este întruchiparea blândeții s-a supărat atât de tare încât a coborât și i-a dat o palmă lui Arie. Atunci toți Sfinții Părinți au rămas șocați, nu se aștepta nimeni să se întâmple un asemenea lucru, și deoarece exista lege împărătească, cine lovește un om în fața împăratului merge direct la închisoare și i se taie mâna cu care a lovit. Atunci Sfântul Împărat Constantin a trebuit să aplice legea statului și a poruncit să-l închidă pe Sfântul Nicolae în închisoare. Și Sfântul Nicolae a fost închis într-adevăr în închisoare. În ziua următoare când s-au dus să-l scoată din închisoare, să-l judece, l-au văzut ținând în mână o sfânta evanghelie de aur și să poarte omofor, cu toate că a intrat fără să poarte nimic, nici evanghelie, nici omofor. Atunci toți l-au întrebat surprinși: „Unde ai găsit astea?” și a zis: „Noaptea a venit Hristos în închisoare și m-a întrebat: Nicolae, de ce ești în închisoare? Pentru dragostea ta, Doamne! zic. Ia, zice, omoforul, ești un adevărat păstor. Și apoi a venit Maica Domnului și a zis: Nicolae de ce ești în închisoare? și am zis: pentru dragostea fiului tău. Ia Evanghelia, tu înveți cu adevărat Evanghelia”. Și când au văzut acestea ce i le-au dat Hristos și Maica Domnului imediat au înțeles măreția Sfântului Nicolae care a fost atât de zelos în apărarea dogmei ortodoxe în sinod, în primul Sinod Ecumenic. Acesta este pentru noi un exemplu pentru vremurile de astăzi când episcopii nu mărturisesc și nu învață dogmele ortodoxe în popor, având drept consecință faptul că poporul este neinițiat în dogmele ortodoxe. Se limitează doar la o viață duhovnicească, să vorbească despre aceleași lucruri, lucruri despre rugăciune, toate acestea frumoase, sfinte și bune sunt, dar pe lângă astea este nevoie și de învățătura creștină, tebuie să o aibă și păstorii și poporul. Să se cultive, să se intereseze și să cunoască toate aceste subiecte.

Părinte, în zilele noastre, mulți zic că este mai bine să rămânem în Biserică cu câteva greșeli decât să fim în afara Bisericii cu adevărul. Cum înțelegeți aceste cuvinte?

Păr. Hariton: Este prima dată când se aude așa ceva. **Adică, și eu mai auzit și este incredibil... dacă este posibil vreodată... și o zic arhieriei, este incredibil că poate să spună un arhiepiscop un asemenea lucru. Asta înseamnă că nu au înțeles ce este Biserica. Este posibil ca Biserica să fie în afara adevărului sau adevărul să fie în afara Bisericii?** Acestea două sunt identice, Biserica și Adevărul. Și avem cuvintele Domnului. Ce spune Domnul? Spune: “dacă rămâneți cu Mine atunci trebuie să știți adevărul, și adevărul vă va elibera”. “Eu sunt adevărul”, a spus Hristos, Hristos se identifică cu adevărul, nu a spus “eu sunt Biserica”, undeva în Evanghelie. A spus “eu sunt Adevărul”. Și acum există episcopi care spun că este de preferat să fii în Biserică și nu în Adevăr? Ce înseamnă asta? Este de neînțeles.

- *În această situație, în Biserică avem greșeli sau erezie? Pentru că sunt două lucruri diferite.*

Păr. Hariton: Aici, din nefericire, se vede una dintre cele mai mari pagube făcute de ecumenism. Adică, astăzi episcopii ecumeniști și foarte mulți teologi, și, din nefericire, trece și în rândurile poporului, ei cred în așa-numita teorie episcopocentrică. Ce înseamnă asta? Pentru aceștia Biserica înseamnă episcopul. Aceasta este însă clar o teorie papistașă, teorie eretică a papismului. Papa spune „*eu sunt Biserica*”. Această idee a trecut și la episcopii ortodocși. Fiecare episcop crede că „eu sunt biserica”, la fel ca Papa, și din nefericire aceasta trece apoi și la preoți, fiecare preot „*eu sunt biserica, ce spun eu asta este*”. Bineînțeles dacă este în concordanță cu Evanghelia, cu Sfânta Scriptură, cu învățătura Sfinților Părinți o vom urma, dacă însă nu este în concordanță cine poate îndrăzni să spună că eu sunt, ce spun eu asta este. Cu ce drept? **Problema este că se identifică persoana fiecărui episcop cu Biserica. Asta este blasfemie.** Hristos este Biserica. Capul Bisericii este doar Hristos. Noi suntem mădulare ale trupului lui Hristos. Capul este numai Unul, nimeni nu-L poate înlocui pe capul Bisericii care este doar Hristos. Deci ceea ce spun unii că preferăm să fim în Biserica și să luptăm din interiorul Bisericii și nu să fim în afara Bisericii, chiar dacă avem adevărul, nu a spus-o nici un sfânt al Bisericii noastre, pentru că Biserica se identifică cu adevărul, cu Hristos. Și acestea sunt tot roade ale ecumenismului, ale acestei erezii a ecumenismului. Trebuie foarte multă atenție și trebuie să fim foarte atenți să rămânem statornici în adevărul lui Hristos. Și pentru asta să studiem izvoarele teologice, scrierile Sfinților Părinți, să rămânem statornici în credința noastră, pentru că fără credință nu ne mântuim. Ceea ce trăim astăzi însă nu trebuie să ne surprindă, pentru că Sfinții Apostoli ne-au spus-o de la începutul Evangheliei. Sfinții Apostoli ne-au învățat să ne ferim de înșelare și minciună. Sfântul Ioan Evanghelistul, Evanghelistul iubirii, apostolul iubirii, să vedem cum se exprimă în epistolele sale și să comparăm cu *agapologia* ecumeniștilor de astăzi. În capitolul 4, epistola 1 ne atenționează să nu credem ce auzim atât de ușor, oricine ar fi celălalt, să cercetăm duhurile, dacă sunt ale lui Dumnezeu, pentru că nu toate duhurile sunt ale lui Dumnezeu, pentru că mulți pseudoprofeți au venit în lume, mereu a existat și mereu va exista așa ceva. Adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu există doar când cineva mărturisește pe Iisus Hristos, că este Dumnezeu și om desăvârșit, doar cel ce mărturiește pe Iisus Hristos ca Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit, aceasta este de la Dumnezeu, și orice altă învățătură diferită nu este de la Dumnezeu, ci este de la viclean, de la Antihrist. Învățătura Bisericii noastre este, cu puține cuvinte, ca să nu ne întindem prea mult, că trebuie să fim foarte atenți la erezie, pentru că erezia ne desparte de Trupul Bisericii și de mântuirea noastră. Și în special astăzi ecumenismul are această mare capcană că se ascunde, se ascunde chiar în spatele cuvintelor scripturii, în spatele cuvintelor Sfinților Părinți, pe care le deformează și la urmă le schimbă și ne scoate în afara duhului Sfinților Părinți.

În încheiere trebuie să spun cu multă iubire către cei ce ascultă aceste cuvinte umile ale noastre, că nu sunt ale noastre, pentru că nu vrem să exprimăm nimic al nostru, ci doar ce spun Sfinții Părinți ai Bisericii. Trebuie să avem multă credință și multă încredere în Dumnezeu pentru că zilele pe care le trăim sunt foarte grele. Asta nu trebuie să ne deznădăjduiască, ci dimpotrivă să ne dea bucurie, pace, optimism și speranță pentru că prin aceste dificultăți, și mai ales în problemele de credință, ne dă Dumnezeu ocazia să ne arătăm dragostea pentru Hristos și pentru credința ortodoxă. În fiecare epocă au existat erezii și eretici și au existat pericole care au amenințat Biserica. Biserica niciodată nu este în pericol, Biserica este în luptă dar nu este învinsă, „**Biserica se clatină dar nu se scufundă**”, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Biserica este însuși Hristos, este stânca de care se lovesc toate valurile ereziilor și a prigonitorilor, dar rămâne mereu nemișcată . Această încredere să o avem mereu în noi și să îi mulțumim lui Dumnezeu că în zilele noastre ni se dă această șansă să mărturisim credința noastră, să ne aratăm dragostea noastră față de Hristos și credința ortodoxă, în mijlocul acestei panerezii a ecumenismului care ne amenință pe toți.

Este o perioadă de încercare și s-o luăm cu multă smerenie și cu conștiința faptului că suntem oameni neputincioși și păcătoși, dar tocmai pentru că suntem păcătoși și că nu ne bazăm pe virtuțile și puterile noastre, dar conștienți fiind de neputința noastră și de păcatele noastre, să aducem ca jertfă lui Dumnezeu mărturisirea credinței noastre. Și ÎL rugăm pe Dumnezeu să ne dea puterea să ridicăm această cruce mare a mărturisirii și a credinței, neștiind ce ne-a rezervat Dumnezeu fiecăruia în parte. Nu avem ce să-i oferim lui Dumnezeu, măcar să-i oferim mărturisirea noastră și credința noastră în Hristos. De aceea și spune Hristos în Evanghelie: *Când va veni Fiul Omului pe pământ va mai găsi oare credință?* Este foarte important, cum spun toți Sfinții Părinți, că în vremurile acestea de pe urmă ceea ce ne va cere Hristos mai mult decât toate este credința noastră, să rămânem statornici în credința noastră. Și asta să cerem zi de zi în rugăciunile noastre: să ne lumineze Hristos pe toți și pe păstori, și pe preoți, și pe arhieri, și toți să rămânem statornici în credința noastră, și să ne sprijim unii pe alții, să avem unire și dragoste între noi, toți ortodocșii, în tot locul să fim uniți, și să avem credința că Dumnezeu nu ne va părăsi. Când Dumnezeu este cu noi nimeni nu ne poate învinge. Biruința este a lui Hristos și a Bisericii. Credinciosul este mereu învingător. Noi să rămânem statornici în ceea ce au zis părinții Bisericii noastre. Și cum zice în Sinodiconul ce se citește în perioada Triodului, în prima Duminică Postului Mare, Duminica Ortodoxiei „Așa cum au văzut Proorocii, cum au învățat Apostolii, cum a primit Biserica, cum au dogmatizat învățătorii, cum înțelege împreună cu ei lumea locuită, cum luminează Harul, cum lămurește adevărul, cum a fost erezia izgonită, cum ne întărește înțelepciunea să proclamăm, cum a adevărit Hristos, tot așa gândim și noi, vorbim, propovăduim, ÎL slăvim pe Hristos ca pe adevăratul Dumnezeu, și pe Sfinții Săi, în cuvinte, în scrieri, în gânduri, în jertfe, în Biserici, în icoane, slujind și preînălțându-L pe Unul Adevăratul Dumnezeu și Domn, și cinstindu-i pe Sfinți din

cauza Domnului lor ca pe cei ce sunt aproape de El și Îi slujesc, și le dăm cinstirea cuvenită. Aceasta este credința Apostolilor, aceasta este credința părinților, aceasta este credința ortodocșilor, aceasta este credința care a întărit lumea”. Să păstrăm exact acestea ce ni le-au dat Sfinții Părinți și să nu avem nici o neliniște și teamă în suflete. Dumnezeu și Maica Domnului le va aranja pentru mântuirea noastră pe care ne-o dorim. Toată lumea să vină în sfânta Biserică a lui Hristos Dumnezeu, care este doar Biserica Sfântă Ortodoxă și toți să-și găsească mântuirea în persoana lui Hristos.

Le doresc la toți putere, bucurie și pace în suflete și încredere în Duhul Sfânt care mereu ne conduce și nu lasă niciodată Biserica Lui. Biserica este Hristos și Sfinții și noi urmăm cu smerenie drumul Sfinților Părinți. Asta dorim cu tot sufletul nostru și toți să rămânem statornici.